Διαλογισμός: Μια επικίνδυνη πρακτική (Κωνσταντίνος Ψαράς, πρώην οπαδός τού «Υπερβατικού Διαλογισμού»)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 14 Οκτωβρίου, 2019

Οἱ διάφορες ἀποκρυφιστικές καί γκουρουϊστικὲς ὁμάδες ἐφαρμόζουν ὁρισμένες τεχνικές προκειμένου, ὅπως λένε, νά ἐνεργοποιήσουν τίς ἀπόκρυφες δυνάμεις, πού βρίσκονται μέσα στόν ἄνθρωπο. Στίς πρακτικές αὐτές ἀνήκουν τά διάφορα εἴδη Γιόγκα, ὁ Διαλογισμός, τά καλά ἔργα (εἶναι καί αὐτό ἄσκηση) κ.ἄ.

«Πίστευε στόν ἑαυτό σου καί στίς δυνάμεις πού κοιμοῦνται μέσα σου!», λέγουν οἱ διάφοροι γκουρού.

Οἱ τεχνικές της Γιόγκα εἶναι πολλές, ἀνάλογα καί μέ τό ἐπιδιωκόμενο ἀποτέλεσμα. Ἡ λέξη γιόγκα προέρχεται ἀπό τή σανσκριτικὴ λέξη «jug» που σημαίνει ἕνωση μέ τήν ὑπέρτατη ὑπερβατική πραγματικότητα. Ἡ λέξη αὐτή ἔχει σάν ρίζα τήν ἑλληνική λέξη «ζυγός». Ἡ σανσκριτική εἶναι ἡ ἀρχαία ἰνδική γλώσσα καί πολλὲς λέξεις της ἔχουν τίς ρίζες τους σέ ἀντίστοιχες ἑλληνικές, πού διατηρήθηκαν στήν Ἰνδία, καθώς καί σέ ἄλλες χῶρες ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ὁ περισσότερος κόσμος ὅταν ἀκούει «γιόγκα» βάζει στό νοῦ του ὅτι πρόκειται γιὰ «γυμναστική» -γιόγκα. Δυστυχῶς ἡ γυμναστική γιόγκα δέν εἶναι καθόλου ἀθώα. **Ἡ** Γιόγκα **εἶναι ὁ προθάλαμος γιά τόν Διαλογισμό**. Αὐτό εἶναι γνωστό σέ ὅσους ἀσχολοῦνται μέ τίς δραστηριότητες τῶν Ὁμάδων.

Ὁ π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος ἀναφέρει στό βιβλίο του «Ἀποκρυφισμος Γκουρουϊσμός «Νέα Ἐποχή», κεφάλαιο Γιόγκα σελ. 169, ὅτι: «Ὁ γκουροὺ τοῦ Σατυανάντασραμ ὁμολογεῖ στό βιβλίο τοῦ Γιόγκα 1/80, σελ. 6, ὅτι **ὁ ἀληθινός σκοπός τῆς γιόγκα εἶναι θρησκευτικός**. Συγκεκριμένα λέγει ὅτι «ἐάν θέλεις νά φορμάρεις τό σῶμα σου ὑπάρχουν καί κέντρα φυσιοθεραπευτικῆς ἀγωγῆς, καθώς καί ἄλλα παρόμοια μέρη γιά νά πᾶς. Στό Κέντρο τῆς Γιόγκα θά πρέπει νά σέ φέρνει μόνο ὁ σκοπός τῆς ἀνάπτυξης τῆς συνειδητότητάς σου».

Ὁμάδες πού διδάσκουν Διαλογισμὸ

Γιὰ νὰ γίνει κάποιος ὀπαδος μίας κίνησης ὑπαρχουν ὁρισμένες προϋποθέσεις. Δὲν

εἶναι καθόλου σίγουρο ὅτι ἡ Ὁμάδα θά δεχθεῖ τόν προσήλυτο. Πρῶτα, πρῶτα πρέπει νά ἔχει χρήματα. Ἐκεῖ δέν ὑπάρχει θέση γιά τόν πτωχό. Ἐπίσης δέν ὑπάρχει θέση γιά τόν ἀσθενή καί ἀνήμπορο, οὔτε γιά ἐκεῖνον πού δείχνει δυσπιστία ἤ φαίνεται νά ἔχει κριτική διάθεση. Τίς προϋποθέσεις ἔνταξης τίς ἀναφέρω μόνο καί μόνο γιά νά φανοῦν οἱ κάθε ἄλλο παρά ἀγνές προθέσεις τῶν Ὁμάδων. Ἐκεῖνο πού δεσπόζει εἶναι τό κερδοσκοπικό κίνητρό τους. Ἡ ἀγάπη ὅμως χαρίζεται, δέν πουλιέται Ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν ἔθεσε ὅρους εἰσόδου στή Βασιλεία Του. Ἀντίθετα εἶπε: «ἐκεῖνον πού θά ἔρθει σέ μένα δέν θά τόν βγάλω ἔξω» (Ἰωάν. στ’ 38).

Συνέπειες ἀπό τή δράση τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων

Οἱ συνέπειες ἀπό τή δράση τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων καί ἀπό τόν Διαλογισμό, εἶναι καταστροφικές. Τά ὅρια εὐθύνης γιά τό ποιός φταίει, οἱ ὁμάδες ἤ ὁ Διαλογισμός, εἶναι ρευστά. Μή ξεχνᾶμε ὅτι, ἐκτός ἀπό τόν ἴδιο τόν γκουρού, καί ἡ ὁμάδα, σάν σύνολο διαλογιζομένων ὀπαδῶν, ἔχει εὐθύνη γιά τίς πράξεις της καί τίς παραλείψεις της.

Ἄς δοῦμε τίς συνέπειες ἀπό τήν καταστροφική δράση τῶν ὁμάδων

Τά μέλη παραχωροῦν στήν ὁμάδα ὄχι μόνο τά ἔσοδα τῆς ἐργασίας τους, ἀλλά πολλές φορές ἐργάζονται σκληρά χάριν τῆς ὁμάδας, διαδίδοντας τίς ἰδέες τοῦ Γκουρού ἤ ἄλλως πως. Οἱ Ὁμάδες ἀναγκάζουν τοὺς ὀπαδούς τους, ἀμέσως ἤ ἐμμέσως, νά παντρεύονται μεταξύ τους. Παντρεμένα ζευγάρια χωρίζουν. Μερικὲς ὁμάδες ἔχουν ἀναγάγει τήν πορνεία τῶν γυναικῶν μελῶν τους σέ «ὑπηρεσία» (Τά Παιδιά τοῦ Θεοῦ κ.ἄ.). Πολλοί Γκουρού ξεφτιλίζουν τούς ὀπαδούς τους, ὑποχρεώνοντάς τους νά πίνουν τό γάλα μέσα στό ὁποῖο αὐτοί ἔπλυναν προηγουμένως τά πόδια τους. Γίνονται καί ἄλλες φρικαλεότητες πού δυστυχῶς δέν μπορῶ νά τίς ἀναφέρω. Ἀρκετές κινήσεις δημιουργοῦν ἔσοδα ἀπό τήν ἐπαιτεία τῶν μελῶν τους. Στίς Νευρολογικές Κλινικές καταλήγουν καταπονημένα καί ἐξουθενωμένα μέλη τῶν ὁμάδων αὐτῶν. Οἱ αὐτοκτονίες, ἀτομικὲς ἤ ὁμαδικές, εἶναι ἡ τραγική κατάληξη πολλῶν διαλογιζομένων. Τά δράματα πού παίζονται μέσα στό χῶρο τῶν ὁμάδων τὰ βλέπουμε συχνά στίς ἐφημερίδες, στά περιοδικά, στήν τηλεόραση.

Φυσικά τά πιό πάνω εἶναι ἁπλῶς ἡ σκιά τῆς συμφορᾶς. Ὁ ὄλεθρος καί ἡ τραγωδία εἶναι ἡ ἀπώλεια ψυχῶν. Οἱ Ὁμάδες ἀποπροσανατολίζουν τούς ὀπαδούς τους, διδάσκοντάς τους «ἐντάλματα ἀνθρώπων», (Ματθ. ΙΕ’ 9), θανατηφόρες ἐπινοήσεις. Πιστεύοντας στίς κακοδοξίες τῆς Μετενσάρκωσης καί τοῦ Κάρμα. Ὁ ἄνθρωπος μακριά ἀπό τόν Τριαδικό Θεό καί τά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, διακυβεύει τή σωτηρία του.

Τί εἶναι Διαλογισμός

Ὁ Διαλογισμός εἶναι μία ἄσκηση αὐτοσυγκέντρωσης, πού γίνεται τίς περισσότερες φορές μέ τή βοήθεια μίας συλλαβῆς ἤ λέξης, πού λέγεται μάντρα, καὶ πού δὲν ἔχει γιὰ τὸν ἀμύητο καμιὰ σημασία. Πρέπει νὰ διευκρινισθεῖ ὅτι πολλές φορές ὁ «διαλογισμός» γίνεται χωρίς «μάντρας». Αὐτό τό ἐπιλέγει ἡ συγκεκριμένη κάθε φορᾶ γκουρουϊστική ἤ ἀποκρυφιστική Ὁμάδα. Ἔτσι μπορεῖ σάν βοηθητικό μέσο διαλογισμοῦ νά χρησιμεύσει ἡ φλόγα ἑνός κεριοῦ, ἕνα λουλούδι, μία φωτογραφία (τίς περισσότερες φορές τοῦ ἴδιου τοῦ Γκουρού) κ.λπ. Ἀκόμα τή θέση τοῦ μάντρα μπορεῖ νά τήν πάρει, ἕνας ρυθμικά ἐπαναλαμβανόμενος ἦχος. Οἱ λέξεις πού χρησιμεύουν σάν «μάντρας» τὶς περισσότερες φορές εἶναι ὀνόματα ἰνδουιστικῶν θεοτήτων.

Οἱ Ὁμάδες πρέπει νά πείσουν τούς ὀπαδούς τους ὅτι ὁ διαλογισμός πέραν τῆς χαλάρωσης, πού τούς προσφέρει, τούς βοηθάει στήν αὐτοεξέλιξή τους. Ἡ ἄσκηση τοῦ Διαλογισμοῦ εἶναι ἀναπόσπαστο μέρος τῆς ὅλης φιλοσοφίας τοῦ δόγματος τῆς Μετενσάρκωσης καί τῆς δοξασίας τοῦ Κάρμα.

Μύηση

Ὁ νεοεισερχόμενος στήν ὁμάδα, ἀφοῦ ἐγκριθεῖ σάν νέο μέλος ἀπό τόν Γκουρού ἤ τόν ἐκπρόσωπό του, πρέπει νά πάρει τή μύηση, ὅποτε τότε κατά τή διάρκεια κάποιας τελετῆς παίρνει τό «μάντραμ» ἤ «μάντρα», ὅπως λέγεται. Ἂν δέν ὑπάρχει μάντρα κατά τή μύηση ἐξηγεῖται στόν ὀπαδό ἁπλῶς ὁ τρόπος διαλογισμοῦ. Τό «μάντρα» εἶναι μία λέξη «ὁδηγός», πού χρησιμοποιεῖ ὁ ὀπαδός τῆς ὁμάδας κατά τόν «διαλογισμό», εἴτε αὐτός γίνεται ἀτομικά, εἴτε γίνεται ὁμαδικά. Μοιάζει, ἄν θέλετε, μέ τό σκάφανδρο πού φοράει ὁ δύτης, κατά τήν κατάδυσή του.

Τό ἄτομο, ὅταν διαλογίζεται κάθεται σέ μία ἀπό τίς στάσεις πού προβλέπονται. Αὐτές οἱ στάσεις ἔχουν διάφορα ὀνόματα. Εἶναι ἡ στάση χελώνας, ἐλαφιοῦ, λωτοῦ, καθιστή κ.λπ. Σημειῶστε ὅτι μέ τά ἴδια ὀνόματα ὑπάρχουν καί ἀσκήσεις γιόγκα πού συνδυάζονται μὲ ἀναπνοές.

Μέ τόν διαλογισμό ὁ ἄνθρωπος αὐτονομεῖται. Παίρνει στά χέρια του τήν σωτηρία του ἤ τήν ἐναποθέτει στά χέρια τοῦ γκουρού του ἤ κάνει καί τά δύο. Νά σημειωθεῖ ὅτι ὁ Γκουρού, γιά τόν ὀπαδό τῆς ὁμάδας εἶναι καί θεός του.

Συνέπειες ἀπὸ τὸ Διαλογισμό.

Τώρα νομίζω, πώς μποροῦμε νά δοῦμε τί κακό κάνει ἡ ἄσκηση τοῦ Διαλογισμοῦ. Προηγουμένως θά σᾶς ἐξομολογηθῶ κάτι. Πρίν 25 περίπου χρόνια ἐγώ ὁ ἴδιος ἐπέστρεψα στήν Ἐκκλησία μας, γλιτώνοντας, μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ, ἀπό μία πολύ ἐπικίνδυνη ὁμάδα, ἀπό τήν κίνηση τοῦ Ὑπερβατικοῦ Διαλογισμοῦ, τοῦ Μαχαρίσι Μαχές Γιόγκι. Ἄς εἶναι δοξασμένο τό ὄνομα τῆς Ἁγιας Τριάδος.

Οἱ παρατηρήσεις πού ἀκολουθοῦν δέν εἶναι μόνον δικές μου.

Μέ τήν ἄσκηση τοῦ Διαλογισμοῦ ἐπιδιώκει τό ἄτομο νά ἀδειάσει τό νοῦ του ἀπό κάθε σκέψη, φτάνοντας σ' ἕνα κενό, σέ μία ἀπύθμενη ἄβυσσο. Ἡ ἐμπειρία τοῦ Διαλογισμοῦ εἶναι ἡ ἐμπειρία τῆς καθόδου του στόν Ἅδη χωρίς τήν ἐλπίδα τῆς ἀνάστασής του.

Πρωτίστως, ὁ διαλογισμὸς ἀποπροσανατολίζει τό ἄτομο. Ὁ διαλογιζόμενος ἔχει τήν ἐντύπωση ὅτι ὑπάρχει μέσα του κάτι τό ἀνικανοποίητο, τό ἀνεκπλήρωτο καί χάνει τήν αἴσθηση τοῦ μέτρου. Ἔτσι οἱ ἐνέργειές του πολλές φορές εἶναι ἀκραῖες, ὑπερβολικές. Τό ἄτομο ὑπερεκτιμᾶ ἤ τό συχνότερο ὑποεκτιμᾶ καταστάσεις, μέ ἀποτέλεσμα νά εἶναι ἀναποτελεσματικὸ στίς σπουδές του, στήν ἐργασία του, στίς κοινωνικές του σχέσεις.

Ὁ διαλογιζόμενος γίνεται ὑπερβολικός καί ἐξωπραγματικός. Ἔχει διάθεση γιά διαλογισμό σέ κάθε εὐκαιρία, ὅπως μέσα στό λεωφορεῖο, σέ μία αἴθουσα ἀναμονῆς καί ἀλλοῦ. Οἱ σχέσεις του μέ τό οἰκογενειακό του περιβάλλον γίνονται πολύ δύσκολες.

Ὁ ὀπαδός τῆς ὁμάδας ἔχει τήν ἐντύπωση ὅτι, σέ σχέση μέ τούς ἀμύητους, εἶναι ὑπεράνθρωπος. Λυπᾶται τούς ἄλλους πού δέν ἔχουν τή γνώση, πού ἔχει αὐτός. Ἡ ἀλαζονεία καί ἡ ἔπαρσή του εἶναι, ἀλίμονο, μόνιμα στοιχεῖα τῆς νέας του ἀλλοιωμένης προσωπικότητας. Οἱ συμβουλές τῶν ἄλλων δέν τόν ἀγγίζουν, ἐνῶ ὁ ἴδιος θέλει νά συμβουλεύει. Ὁ διαλογιζόμενος, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, ἀλλοτριώνεται, **χάνει τήν ταυτότητά του**. Οἰκογένειά του γίνεται πλέον ἡ ὁμάδα. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Γκουρού εἶναι γι' αὐτόν τό θέλημα τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ καί ὁπωσδήποτε τοποθετεῖται πάνω ἀπό τίς Δέκα Ἐντολές.

Ἂν τύχει καί τό ἄτομο τηρεῖ τή χορτοφαγία, κάτι πού κατά κανόνα συμβαίνει σέ ὅσους ἀνήκουν σέ ὁμάδες, τότε αὐτό ἐλεεινολογεῖ κάθε κρεοφάγο!

Ὅσους τὸν ἐνοχλοῦν ἤ πρέπει νά τούς ἐγκαταλείψει ἤ πρέπει νά τούς κάνει κι αὐτούς μέλη τῆς Ὁμάδας του. Δέν ἔχει καμία ἀμφιβολία ὅτι μέσα στίς 3.000 κινήσεις, πού ὑπάρχουν σήμερα καί στίς 50.000, πού μπορεῖ νά ὑπάρχουν σέ 5 χρόνια, ἡ κίνησή του κατέχει τήν ἀλήθεια. Γι' αὐτό τό ψέμα πού κυνηγάει μέ τόσο πάθος ἐγκατέλειψε σπουδές, οἰκογένεια, ἐργασία, φίλους. Θυσίασε ὧρες καί κούφιες ἐλπίδες σωτηρίας.

Ὁ ὀπαδὸς τῆς ὁμάδας, μέ τό νά ἀποδέχεται τή διδασκαλία τῆς Μετενσάρκωσης καί τοῦ Νόμου τοῦ Κάρμα, ἀπαλλάσσει ὁ ἴδιος τόν ἑαυτό του ἀπό τήν εὐθύνη τῶν ἁμαρτιῶν του, ἀφοῦ θά ἔχει ἔτσι ἤ ἀλλιῶς τήν εὐκαιρία, σέ ἄλλη ζωή, νά ἀποκαταστήσει τό κακό ποὺ ἔχει προξενήσει στούς ἄλλους.

Σέ προχωρημένες καταστάσεις μακροχρόνιου Διαλογισμοῦ, ἔχουμε ἐξωσωματικὲς ἐμπειρίες, ἀστρικά ταξίδια, ἀνυψώσεις ἀπό τό ἔδαφος, μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς κουνταλίνι κ.ἄ. Ὅλες αὐτές οἱ καταστάσεις, εἶναι πολύ ἐπικίνδυνες γιά τόν ἄνθρωπο καί συμβαίνουν μέ τή μεσολάβηση τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων.

Ἔχω ἕνα φίλο, εἴμαστε κάποτε μαζί στόν Ὑπερβατικό Διαλογισμό. Αὐτὸς ἀργότερα πῆγε στίς Ἰνδίες ὅπου καί συνάντησε ἕνα σύγχρονο γκουρού. Ἔγινε ὀπαδός του. Μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ ὁ φίλος μου ἐπέστρεψε στήν Ἐκκλησία μας καί ἄρχισε νά προσεύχεται λέγοντας τήν εὐχή. Μία ἡμέρα, δέν εἶχε περάσει πολὺς χρόνος ἀπό τότε πού εἶχε ἐπιστρέψει ἀπό τίς Ἰνδίες καί ἐνῶ καθόταν μόνος του σέ ἕνα δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ του, ξαφνικά παρουσιάσθηκε μπροστά του ὁ πρώην γκουρού του καί τοῦ λέγει μειλίχια: «Γιατί μου ἔφυγες; Γύρισε πίσω»! Φαντάζεσθε τήν ταραχὴ πού πῆρε ὁ φίλος μου. Μοῦ εἶπε χαρακτηριστικά : «Ἐκείνη τή στιγμή ἀνατριχίασα, αἰσθάνθηκα σά νά μέ διαπερνᾶ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα». Εὐτυχῶς, τήν κρίσιμη ἐκείνη στιγμή ὁ ἄλλοτε πλανεμένος μπόρεσε καί εἶπε τήν εὐχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησον με» καί ἀμέσως ὁ Θεὸς τόν ἐλέησε. Ὅπως ἦταν ἐπόμενο, ὁ γκουρού ἐξαφανίσθηκε καί δέν τόλμησε νά ξαναπαρουσιασθεῖ. Αὐτό πού σᾶς διηγήθηκα εἶναι πέρα γιά πέρα ἀληθινό!

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε: «*Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων πάντες ὅσοι ἦλθον πρό ἐμοῦ, κλέπται εἰσί καί λησταί, ἀλλ’ οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τά πρόβατα. ἐγώ εἰμί ἡ θύρα, δι’ ἐμοῦ ἐὰν τίς εἰσέλθη, σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καί ἐξελεύσεται, καί νομήν εὑρήσει*» (Ἰωάν. Ι’, 7-8) καί ἐννοοῦσε, ἐκτός τῶν ἄλλων, τούς Γιόγκι καί τούς Γκουροὺ τῆς πρό αὐτοῦ ἐποχῆς, ἀλλά καί τούς διαλογιζόμενους τῆς κάθε ἐποχῆς. Ἐννοοῦσε ὅλες τίς ψευδοθρησκεῖες καί τίς αἱρέσεις. Ἂν προσέξουμε λίγο τήν περικοπή θά δοῦμε ὅτι, ἐνῶ ὁ Κύριος ἀναφέρεται σέ αὐτοὺς πού ἦλθαν πρίν ἀπό Αὐτόν, χρησιμοποιεῖ χρόνο ἀόριστο καί τούς ἀποκαλεῖ κλέπτες καί ληστές.

Ἀργότερα χρησιμοποιεῖ χρόνο ἐνεστώτα, δείχνοντας ἔτσι τή διαχρονικότητα τῆς πλάνης, πού δέν λείπει σέ καμιά ἐποχή. Ὁ Χριστός ὅμως εἶναι καί ἡ θύρα τῶν προβάτων, πού ὁδηγεῖ στήν ἀσφαλῆ μάνδρα, τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ὑπάρχει νομή. Νομή σημαίνει βοσκή. Αὐτή ἡ βοσκή εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Εἶναι τό Ἄχραντο Σῶμα Του καί τό Τίμιο Αἷμα Του. Αὐτό σημαίνει ὅτι ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ δέν ὑπάρχει Χριστός, δέν ὑπάρχει νομή.

Σέ κάθε εὐκαιρία τόσον ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ὅσο καί οἱ Ἀπόστολοι μᾶς θυμίζουν τόν κίνδυνο ἀπό τίς πλάνες. Ἀξίζει νά θυμούμαστε πάντοτε αὐτές τίς δύο εὐαγγελικές περικοπές. Ἡ πρώτη εἶναι στό Ματθ. κδ’ 11 «... *καί πολλοί ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καί πλανήσουσι πολλούς*». Ἡ ἄλλη εἶναι: «*Ἐγώ γάρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετά τήν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μή φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου*» (Πράξ. κ’ 29). Ἀλλά μήν ἀπελπιζόμαστε, γιατί ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέν κινδυνεύει «*πύλαι ἅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς*» (Ματθ. ιστ’ 18).

Ἐδῶ, θά ἦταν καλό μέ τήν εὐκαιρία νά ἐπισημάνουμε ἰδιαίτερα κάτι πού ἔπρεπε νά γίνεται ἀπό ὅλους μας, ἱερεῖς καί λαϊκοὺς καί πού δυστυχῶς δέν γίνεται. Τί εἶναι αὐτό; Αὐτό εἶναι ἡ πνευματική βοήθεια καί συμπαράσταση πού πρέπει νά δίνουμε σέ ἐκεῖνον πού ἐπιστρέφει ἀπό κάποια πλάνη ἤ αἵρεση.

Ἐδῶ ἀναφερόμαστε στήν περίοδο προσαρμογῆς τοῦ πλανεμένου. Στήν Παραβολή τοῦ «Καλοῦ Σαμαρείτη» (Λουκ. ι’ 30) θά δοῦμε καί ἐκεῖ τούς ληστές, τούς ψευδομεσίες τῆς κάθε ἐποχῆς. Θά δοῦμε ὅμως καί τόν Καλό Σαμαρείτη, τόν ἴδιο τόν Χριστό νά φροντίζει ἰδιαίτερα τόν περιπεσόντα στούς ληστές ἄνθρωπο, πού εἶναι ὁ κάθε πλανεμένος καί νά ἀναθέτει στόν πανδοχέα νά τόν περιποιηθεῖ, ὑποσχόμενος ἀνταμοιβή στήν ἐπιστροφή Του.

Θά δοῦμε ἀκόμη καί τό πανδοχεῖο, πού συμβολίζει τήν Ἐκκλησία μας. Ὁ «περιπεσσῶν στοὺς ληστές» εἶχε ἀνάγκη αὐτῆς τῆς βοηθείας, πού ἔχει καί σήμερα ὁ κάθε πλανεμένος ἀδελφός μας, ὅταν ἐπιστρέφει στήν Ἐκκλησία-πανδοχεῖο. Κατά τό στάδιο προσαρμογῆς καί ἀποθεραπείας του ἀπό τά τραύματα, πού τοῦ προξένησαν οἱ ληστές, τό ἄτομο χρειάζεται γιά καιρό τή φροντίδα ὅλων μας. Ἰδιαίτερα ὅμως χρειάζεται ὁ ἱερέας ἐξομολόγος νά ἐνημερώνεται γιά τήν πνευματική πορεία τοῦ πρώην πλανεμένου.

Ὅπως ἀκριβῶς κάνει ἡ Ἐκκλησία μας γιά τόν κατηχούμενο, πού πρόκειται νά βαπτισθεῖ, μέ τόν ἴδιο τρόπο θά πρέπει, νομίζουμε, νά φροντίζει καί τόν πλανεμένο ἀδελφό μας, πού ἐπέστρεψε στήν Ἐκκλησία μας, ἀλλά ἀκόμα δέν στέριωσε καλά.

Γίνεται αὐτό; Δυστυχώς, ἐλάχιστες φορές. Ξέρετε τί πιέσεις γίνονται καί τί προσπάθειες κάνει ἡ κάθε ὀργάνωση, γιά νά καταφέρει νὰ ξανακερδίσει τό πρώην μέλος της; Νά σκεφθοῦμε ζευγάρια πού ἦταν στήν αἵρεση, ἄνδρας καί γυναίκα, καί ποὺ τώρα ἐπιστρέφει μόνον ὁ ἕνας ἀπό τούς δύο. Ὑπάρχουν παιδιά στὴ μέση. Ὑπάρχουν διαλυμένες οἰκογένειες. Γιά νά φανοῦμε ὅμως στούς ἀδελφούς μας χρήσιμοι, χρειάζεται νά γνωρίζουμε ἀρκετά πάνω στίς αἱρέσεις. Νά διαβάζουμε βιβλία. Νά ἐνημερωνόμαστε.

Τό μόνο πού μπορεῖ νά φέρει πίσω στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τόν πλανεμένο, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Γι’ αὐτὸ τό καλύτερο πού ἔχουν νά κάνουν οἱ συγγενεῖς του καί οἱ φίλοι του εἶναι νά προσεύχονται γι’ αὐτόν.

Ἀπὸ τή δική μας πλευρά, ἐμεῖς τοῦ περιβάλλοντός του πρέπει νά φροντίσουμε νά διατηροῦμε μαζί του φιλικές σχέσεις. Συζητήσεις ποὺ εἶναι σίγουρο, ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι θά ἀποτύχουν δέν πρέπει νά γίνονται διότι ἐκνευρίζουν τό ἄτομο καί πιθανόν νά τό ὁδηγήσουν μία ὥρα γρηγορότερα σέ κοινόβιο (Ashram).

α) Διαλογισμός ἤ προσευχή

Προκειμένου νά ἀντιπαραβάλουμε τόν Διαλογισμό τῶν γκουρουϊστικῶν ὁμάδων μέ αὐτό πού ἐννοοῦμε ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι ὡς προσευχή, πρέπει, ὅπως λέγει καί ὁ μακαριστός πατήρ Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος στό βιβλίο του «Διαλογισμός ἤ προσευχή», «νά ὁριοθετήσουμε τό περιεχόμενο τῆς προσευχῆς. Νά κατανοήσουμε δηλαδή τί εἶναι προσευχή στό φῶς τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεώς μας. Ἡ προσευχή, συνεχίζει, ἀποτελεῖ στροφή τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν Θεό καί στροφή τοῦ Θεοῦ πρός τόν ἄνθρωπο. Αὐτή ἡ στροφή ἀναφέρεται στήν προαίρεση τοῦ ἀνθρώπου. Ὅμως ὁ καρπός τῆς προσευχῆς δέν είναι συνέπεια τοῦ ἀνθρώπινου μόχθου.**Εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ**. Ὄχι μόνο ἡ προσευχή, ἀλλά τό κάθε τί πού ἔχει σχέση μέ τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος μέ τήν προσευχή ἐγκαταλείπει τήν αὐτονομία του καί ὑποτάσσεται στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἡ προσευχή δέν ἀποτελεῖ διαδικασία αὐτο-εμβύθισης τοῦ αὐτονομημένου ἀνθρώπου, ἀπό τήν ὁποία ἀναμένεται ἀφύπνιση κάποιων κρυφῶν δυνάμεων μέσα στόν ἄνθρωπο».

Ὅπως ἀναφέρει **ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, ἡ προσευχή δέν μπορεῖ νά «διδαχθεῖ» ἀπό ἀνθρώπους ὡς «γνώση». Δέν εἶναι κάποια «τεχνική» πού μπορεῖ κανείς νά τήν μάθει καί νά τήν ἀσκεῖ.**

Γιά τόν διαλογιζόμενο δέν ἔχει σημασία ἡ θρησκεία στήν ὁποία ἀνήκει ἤ ὁ Θεός στό ὄνομα τοῦ ὁποίου διαλογίζεται. Ὁ διαλογιζόμενος, τίς περισσότερες φορές, πιστεύει ὅτι ἕνας εἶναι ὁ Θεός καί εἶναι ἀδιάφορο τό ὄνομά του. Ἕνας σύγχρονος γκουρού, λέγει: «Δέν ἔχει σημασία σέ ποιό Θεό προσεύχεσαι, γιατί ὅλες οἱ προσευχές τελικῶς σέ μένα ἔρχονται».

Πολλές ὁμάδες, πού διδάσκουν διαλογισμό καί στήν Ἑλλάδα, ἰσχυρίζονται ὅτι διαλογισμός καί προσευχή εἶναι τό ἴδιο πράγμα. Φυσικά μέ αὐτόν τόν τρόπο κατορθώνουν νά πείσουν μόνον ἐκείνους πού δέν γνωρίζουν οὔτε τίς δογματικές ἀλήθειες τῆς θρησκείας μας οὔτε καί ἔχουν ποτέ γευθεῖ τούς καρπούς τῆς προσευχῆς.

Ὁ χριστιανός προσεύχεται, δέν διαλογίζεται, ὅπως κάνει ὁ ὀπαδός τῆς ὁμάδας, πού ἐπικαλεῖται μία ἰνδική θεότητα, δηλαδή ἕνα δαιμόνιο, οὔτε προσεύχεται στον ἑαυτό του ἤ τόν γκουρού του ἤ μπροστά σέ μία ἀπρόσωπη δύναμη ἤ ὑπερσυνειδητότητα.

Ὁ χριστιανός προσεύχεται «ἐνώπιος ἐνωπίῳ» μπροστά σ᾽ ἕναν προσωπικό Θεό, σέ ἕναν ἐλεήμονα Σωτήρα, στόν σταυρωθέντα καί ἀναστημένο Ἰησοῦ Χριστό, πού κένωσε τόν ἑαυτό Του καί πῆρε δούλου μορφή, γιά νά προσλάβει τόν ἄνθρωπο καί νά τόν κάνει συγκληρονόμο Του, θεόν κατά χάριν.

Σχετικά μέ τήν προσευχή τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ὁ **π. Anthony Bloom**, στό βιβλίο του «Μάθε νά προσεύχεσαι», (σελ. 29, ἔκδ. Ἔλαφος) μᾶς λέγει: «Πρῶτα ἀπ᾽

ὅλα εἶναι ἀπαραίτητο νά θυμόμαστε ὅτι ἡ προσευχή εἶναι μία συνάντηση, μία σχέση. Εἶναι μία σχέση βαθιά, μία σχέση πού δέν μπορεῖ βίαια νά ἐπιβληθεῖ, οὔτε σέ μᾶς, οὔτε στόν Θεό. Τό γεγονός ὅτι ὁ Θεός μπορεῖ νά κάνει αἰσθητή τήν παρουσία Του ἤ μπορεῖ νά μᾶς ἀφήνει μέ τήν αἴσθηση τῆς ἀπουσίας Του, εἶναι ἀπόδειξη αὐτῆς τῆς ἀβίαστης, ζωντανῆς καί πραγματικῆς σχέσης. Ἄν μπορούσαμε μηχανικά νά τόν παρασύρουμε σέ μία συνάντηση (ὅπως λανθασμένα πιστεύον οἱ περί τόν διαλογισμό), νά τόν ἀναγκάσουμε δηλαδή νά μᾶς συναντήσει, ἁπλᾶ καί μόνον γιατί ἐμεῖς διαλέξαμε αὐτή τή στιγμή νά Τόν συναντήσουμε, τότε δέν θά ὑπῆρχε οὔτε συνάντηση, οὔτε σχέση. Κάτι τέτοιο μπορεῖ νά γίνει μόνο μέ μία εἰκόνα, μέ τή φαντασία ἤ μέ διάφορα εἴδωλα πού μποροῦμε νά τοποθετήσουμε μπροστά μας ἀντί τοῦ Θεοῦ (μάντρα, φωτογραφίες τοῦ γκουρού κ.λπ.). Ἀλλά μέ τόν ζωντανό Θεό δέν μποροῦμε νά κάνουμε τίποτε περισσότερο ἀπ᾽ ὅτι μποροῦμε νά κάνουμε μ᾽ ἕνα ζωντανό πρόσωπο».

«Ἡ ἀληθινή αὐτογνωσία (διαβάζουμε σέ ἕνα βιβλίο τῆς νοερᾶς προσευχῆς, Νοερά Ἄθληση, σελ. 184) φέρνει τή διορατικότητα ὡς πρός τίς ἐλλείψεις καί ἀδυναμίες μας, μέ τίς ὁποῖες εἶναι πεπληρωμένα ὅλα μέσα μας. Ἄς προσέξουμε δέ γιατί, ὅσο περισσότερο βρίσκεται μέσα ἡ σκέψη ὅτι εἴμαστε, σάν ἄνθρωποι καί ἄξιοι γιά κάθε κατάκριση, τόσο πιό πολύ ἀνερχόμαστε πνευματικά».

Σέ ἄλλο κεφάλαιο τοῦ ἰδίου βιβλίου (σελ. 62) διαβάζουμε ὅτι «τό ἐνδιαφέρον σας γιά τή νοερή προσέγγιση πρός τόν Κύριον, ἄς τό εὐλογήσει ὁ Κύριος. Αἰτεῖται καί δοθήσετε ὑμῖν. Αὐτός εἶναι ὁ νόμος γιά κάθε ἐπιθυμοῦντα τήν πνευματική προκοπή καί πρόοδο. Τίποτε δέν προσφέρεται χωρίς κόπο. Ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ εἶναι πάντοτε ἕτοιμη καί πλησίον, ἀρκεῖ ὁ ἀπογοητευμένος ἄνθρωπος νά κράξει: Κύριε βοήθησέ με! Νά ξέρουμε ὅτι καί ἡ παραμικρή αὐτοπεποίθηση τοῦ ἀνθρώπου στίς δικές του δυνάμεις ἐμποδίζει τήν ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ. Ἡ σχέση μέ τόν ἀληθινό Θεό εἶναι πράγματι σχέση πρόσωπο μέ πρόσωπο, ἀντικριστή σχέση».

β) Διαλογισμός καί Νοερά Προσευχή

Λέγουν μερικές ὁμάδες, πού κάνουν διαλογισμό χρησιμοποιώντας σάν «μάντρα» τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με», ὅτι και αὐτοί προσευχή στόν Χριστό κάνουν, ὅπως καί ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι. Ποιά ἡ διαφορά;

Ἡ διαφορά εἶναι μεγάλη! **Ὁ διαλογιζόμενος κι ὅταν ἀκόμη λέει τήν εὐχή δέν προσεύχεται στόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό! Προσεύχεται εἴτε σέ μία ἀπρόσωπη συμπαντική ἤ ὑπερβατική δύναμη, εἴτε στόν γκουρού του εἴτε στόν ἑαυτό του εἴτε καί στά τρία μαζί!**

Ὑπάρχει ὅμως καί ἄλλη διαφορά. **Στό διαλογισμό λείπει ἡ ταπείνωση** τοῦ Τελώνη. Ὑπάρχει ἡ ἔπαρση τοῦ Φαρισαίου. Στόν 50 Ψαλμό διαβάζουμε ὅτι «*καρδίαν*

συντετριμμένην καί τεταπεινωμένην ὁ Θεός οὐκ ἐξουθενώσει». Συνεπῶς τήν καρδιά, πού εἶναι γεμάτη ὑπερηφάνεια καί ἐγωϊσμό τήν ἐξουθενώνει, δηλαδή τήν ἀποστρέφεται καί τήν περιφρονεῖ ὁ Κύριος. Πράγματι, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐνῶ κατέκρινε τόν Φαρισαῖο, ἐπαίνεσε ἰδιαίτερα τόν γεμάτο ἐνοχές, ἀλλά μετανοιωμένο Τελώνη τῆς παραβολῆς.

Ὁ Χριστός θέλει νά ὑπάρχει ταυτότητα λόγων καί ἔργων. Ἄλλωστε καί νοερά προσευχή αὐτό ἀκριβῶς εἶναι: «νά στέκεσαι μπροστά στόν Θεό, προσευχόμενος μέ τόν νοῦ μέσα στήν καρδιά. Ἐπίσης νά ασκεῖσαι διαρκῶς στή συνεχή κατά τό δυνατόν κοινωνία μέ τόν Θεό, μακριά ἀπό ὁποιοδήποτε σχῆμα, μακριά ἀπό κάθε λογισμό, μακριά ἀπό κάθε ὁρατή (αἰσθητή) κίνηση καί σκέψη» (Νοερά ἄθληση, κεφ. 33).

Ὁ **Ἅγιος Κάλλιστος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως**, μᾶς δίνει τήν πιό κάτω κρίση του γιά τήν προσευχή: «Ἡ ἀδιάλλειπτη προσευχή βρίσκεται στήν ἀδιάκοπη ἐπίκληση τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ. Εἴτε κουβεντιάζει κανείς εἴτε κάθεται, εἴτε περπατᾶ εἴτε κατασκευάζει κάτι, εἴτε τρώει εἴτε εἶναι ἀπασχολημένος μέ κάποιον ἄλλον τρόπο, πρέπει παντοῦ καί πάντοτε νά ἐπικαλεῖται τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τῆς Γραφῆς: “Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε” (Α’ Θεσ. ε’ 17). Πρέπει νά ἔχουμε ἐπίγνωση ὅτι ὁ Χριστός εἶναι μπροστά μας, κατά τό «*προωρώμην τόν Κύριον ἐνώπιόν μου διά παντός*» (Πράξ. β’ 25). Ὁ Χριστός εἶπε: “Στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν δέν θά εἰσέλθει κάθέ ἕνας πού λέει Κύριε Κύριε, ἀλλά ἐκεῖνος πού κάνει τό θέλημα τοῦ Πατέρα μου πού εἶναι στούς οὐρανούς” (Ματθ. ζ’ 21)».

Οἱ διαλογιζόμενοι ὅμως πάνω ἀπ᾽ ὅλα ἀγαποῦν τόν γκουρού τους καί τόν ἑαυτό τους. Σέ ἐπιβεβαίωση τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, σᾶς παραθέτω, σάν παράδειγμα, πού ἀφορᾶ λίγο πολύ ὅλες τίς ὁμάδες, μερικούς ἀπό τούς ὕμνους πού ἀπηύθυναν οἱ ὀπαδοί τοῦ Σάϊ Μπάμπα, στόν γκουρού τους:

«Ὦ Κύριε Σάϊ, φίλε τῶν ἀβοήθητων, συγχώρεσε τίς ἁμαρτίες μας. Ὦ Γκουρού, ἐνσάρκωση τῆς Ἁγίας Τριάδος, Σωτήρα τῶν ἀδυνάτων ὑμνῶ τό ὄνομά Σου. Ὦ, Σάϊ Κύριε τοῦ Σύμπαντος...Ὦ Σάϊ, Κύριε ὅλης τῆς δημιουργίας».

Ἑπομένως, ὅταν κάνουν διαλογισμό οἱ ὀπαδοί τῶν ὁμάδων καί λένε «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με», μόνο στόν Χριστό δέν προσεύχονται. Στό νοῦ τους καί στήν καρδιά τους, ἔχουν ἄλλο θεό, τόν γκουρού τους καί τήν αὐτοῦ μεγαλειότητα τόν ἑαυτό τους.

Ὁ ὀπαδός τῆς ὁμάδας πού διαλογίζεται εἴτε μέ τή βοήθεια τοῦ μάντρα, εἴτε διαφορετικά, χρησιμοποιώντας τή νόηση και ὄχι καρδιά, ἀδρανοποιεῖ τίς αἰσθήσεις καί ἐπιτυγχάνει βαθμιαίως τήν ἀφαίρεση, τήν ἀδράνεια. Ἀργότερα μέ τόν καιρό, ἡ νοητική ἀδράνεια γίνεται κατάσταση, δεύτερη φύση του.

Αὐτό πού λέμε ἐμεῖς καρδιά, μέ τήν πνευματική ἔννοια (κατά τόν Π. Τρεμπέλα, τήν ἕδρα τοῦ συναισθήματος), ὁ διαλογιζόμενος δέν τό γνωρίζει, τό ἀγνοεῖ. Τό ἄτομο ὅταν διαλογίζεται μένει παγωμένο καί ἀδιάφορο σάν ἄγαλμα τοῦ Βούδα, ἡ καρδιά δέν συμμετέχει. Ἡ πορεία του, ἄν δέν ἀνακάμψει εἶναι πορεία καθόδου πρός τόν Ἅδη, χωρίς ἐλπίδα γιά Ἀνάσταση.

Ἀντίθετα, στόν ὀρθόδοξο χριστιανό, πού προσεύχεται νοερά, νοῦς καί καρδιά, συμψάλλουν τήν εὐχή καί συνευφραίνονται. Ὁ χριστιανός, μέ φρόνημα πένθιμο καί παρακλητικό, συνομιλεῖ μέ τόν «ἀγαπημένο». Προσφέρει στόν Χριστό δάκρυα συγνώμης καί δέχεται ἀπό Αὐτόν παραμυθία, τή χάρη τῆς λύτρωσης καί τήν ὑπόσχεση γιά ἀνάσταση.

Ὁ διαλογιζόμενος δίνει σημασία στίς στάσεις τοῦ σώματος. Ὁ χριστιανός καί ἰδιαίτερα ὁ Ὀρθόδοξος, πού δέν διαλογίζεται, ἀλλά προσεύχεται, συμβαίνει νά ἔχει καί αὐτός νά προβάλλει τίς δικές του «στάσεις». Προβάλλει τή στάση τοῦ ἀσώτου: «*Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τόν οὐρανόν και ἐνώπιόν σου, καί οὐκέτι εἰμί ἄξιος κληθῆναι υἱός σου*» (Λουκ. ιε’ 21-22). Προβάλλει τή στάση τοῦ Τελώνου: «*καί ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστώς οὐκ ἤθελεν οὐδέ τούς ὀφθαλμούς εἰς τόν οὐρανόν ἐπᾶραι, ἀλλ᾽ ἔτυπτεν εἰς τό στῆθος αὐτοῦ λέγων˙ ὁ Θεός ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ*» (Λουκ. ιη’ 13). Προβάλλει τή στάση τοῦ Ζακχαίου: «*καί προσδραμών ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπί συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν*». (Λουκ. ιθ’ 4). Προβάλλει τή στάση τῆς αἱμορροούσης γυνῆς: «*ἔλεγε γάρ ἐν ἑαυτῇ, ἐάν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι*» (Ματθ. θ’ 21). Προβάλλει τή στάση τοῦ εὐγνώμονα ληστή ἐπάνω στόν σταυρό: «*μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου*» (Λουκ. κγ’ 42). Προβάλλει τή στάση τῆς ἁμαρτωλῆς γυναικός, πού κατάβρεχε τά πόδια τοῦ Ἰησοῦ μέ τά δάκρυά της καί ἡ ὁποία «*στᾶσα ὀπίσωπαρά τούς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τούς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι καί ταῖς θριξί τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασε, καί κατεφίλει τούς πόδας αὐτοῦ καί ἤλειφε τῷ μύρῳ*» (Λουκ. ζ’ 38).

Αὐτές εἶναι οἱ «στάσεις» τῶν Ὀρθοδόξων. Δέν ἔχουμε ὅμως μόνον στάσεις ἔχουμε καί πορεία. Ναί, ἔχουμε μία σταυροαναστάσιμη βιωματική πορεία. Μᾶς σταυρώνουν καθημερινά τά πάθη μας καί οἱ ἐπιθυμίες μας καί μᾶς ἀνασταίνει πάντοτε τό ἔλεος τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ἐκεῖνοι ἔχουν νά ἐπιδείξουν Ἰμαλάϊα. Ἐμεῖς Γολγοθᾶ. Ἐκεῖνοι ἔχουν νά δείξουν ἕνα ψυχρό καί ἄψυχο Βούδα, πού δέν μπορεῖ οὔτε τόν ἑαυτό του νά σώσει. Ἐμεῖς ἕνα ἀνεπανάληπτο Σωτήρα Χριστό, σταυρωμένο γιά τίς δικές μας ἁμαρτίες, ἀλλά καί ἀναστημένο καί ἀναληφθέντα στούς οὐρανούς.

Ἄς εὐχηθοῦμε ὁ Χριστός μας νά μᾶς ἐλεήσει ὅλους καί νά βοηθήσει τούς πλανεμένους ἀδελφούς μας νά ἐπιστρέψουν σύντομα κοντά Του, γιατί αὐτός εἶναι «ἡ ὁδός, καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή».

(Περιοδικό ΔΙΑΛΟΓΟΣ, ΤΕΥΧΟΣ 95, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2019, Ενημερωτικό Περιοδικό Διορθοδόξου Συνδέσμου Πρωτοβουλιών Γονέων. Για να γίνετε συνδρομητές στο Περιοδικό "ΔΙΑΛΟΓΟΣ" παρακαλούμε καλέστε στο 2106396665, http://ppu.gr/)

Μή ξεχνᾶμε ὅτι λειτουργοῦν Γραφεῖα αἱρέσεων στήν Ἱερά Σύνοδο, στὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, καθώς καί σέ ἄλλες Μητροπόλεις. Στήν Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς λειτουργεῖ ἡ Π.Ε.Γ. μέ τηλέφωνο 210 6396665.

(Πηγή ψηφ. κειμένου: impantokratoros.gr*)*